

Fındık Üretiminde Zirai Don Riski ve Alınan Önlemler

Fındık yetiştiriciliğinde ilkbahar donları, gözlerin kabardığı ve yaprakların patlamaya başladığı dönemde risk oluşturur. Ancak son yıllarda iklim değişikliğinin etkileriyle, gözlerin erken patlaması gibi durumlarla birlikte bu risk daha da artmıştır. Bu yıl da fındıkta, geçen yıla göre 15-20 gün kadar erken gelişim yaşandığı için meteorolojik değişimleri yakından takip etmekteyiz.

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan haritalara göre, Doğu ve Batı Karadeniz bölgeleri ile Türkiye'nin iç kısımlarında Mart ayının son haftasında kar yağışı ve don tehlikesi öngörülmektedir.

Bu risklere karşı sürdürülebilirlik ekibimiz tarafından alınan önlemler şunlardır:

- Uzun ve orta vadedeki risklere karşı çiftçilere örnek olabilmesi amacıyla model bahçelerde tarım sigortası yaptırılmış ve çiftçiler için bu konuda farkındalık artırıcı eğitimler düzenlenmiştir.
- Haritalardaki düşük tahmini sıcaklık derecelerine ve fındık fenolojisine göre don riski yüksek bölgelerdeki çiftçilere donun etkileriyle ve bu etkilere maruz kalmamak için alınabilecek önlemlerle ilgili bilgilendirici SMS'ler paylaşılmıştır.
- Meteoroloji istasyonları ve belirli sistemler ile anlık sıcaklık takipleri yapılmıştır.

Bundan sonraki süreçte, sıcaklık ölçümlerine göre don zararı olduğu düşünülen bölgelerde uzmanlarımız tarafından zararın etkisini ölçmeye yönelik tespit çalışmaları yapılacaktır. Çiftçilere, yaşanan stresin bitkilerin üzerindeki etkisini azaltıcı bitki besleme uygulamaları önerilecektir. Böylece, fındık üretiminde zirai don riskiyle mücadele etmek ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak için önemli adımlar atılmış olacaktır.

2023 Yılı Üretici Eğitimleri Mart Ayı İtibariyle Batı ve Doğu Karadeniz Bölgelerinde Başlamıştır

Eğitimlerimiz, sürdürülebilir fındık yetiştiriciliğini hedefleyen tarımsal çevre, sosyal ve izlenebilirlik yönleriyle ele alınmaktadır. Her dönem güncellenen eğitim modülleri, sürdürülebilir tarım programına kayıtlı üreticilerimizle paylaşılmaktadır. Eğitimlerimiz, üretim bölgelerindeki paydaşlarımızla birlikte planlanan programlar dahilinde Mayıs ayının sonuna kadar devam edecektir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) - Özel Sektör Kapasite Geliştirme Eğitimi

ILO'nun kapasite geliştirme eğitimleri, 27 ve 29 Mart tarihlerinde toplam 2 oturumda gerçekleştirildi. Eğitim, mevsimlik gezici tarım ve çocuk işçiliği konularına odaklandığı için çocuk işçiliği ile ilgili kavramların, verilerin ve yasal çerçevelerin incelenmesiyle başladı.

Eğitimde, mevsimlik gezici tarım ve çocuk işçiliği ile ilgili yaşam ve çalışma koşulları ele alındı. Yasal gereklilikler ve taraf sorumlulukları ayrıntılı bir şekilde ele alınarak tartışıldı. Farklı firmaların ortak katılımı ve bilgi paylaşımı sayesinde eğitim etkili bir şekilde sürdürüldü.

Mevsimlik gezici tarımda çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik mekanizmalar, politika geliştirme ve koordinasyon başlıkları altında uygulama, izleme ve değerlendirme birimleri aktarılarak kamu politikalarının entegrasyon seviyeleri paylaşıldı.

Son olarak, mevsimlik gezici tarımda çalışan veya çalışma riski bulunan çocuklar ve aileleriyle iletişim ve müdahale yöntemleri örnek vakalar üzerinden tartışılarak değerlendirildi.

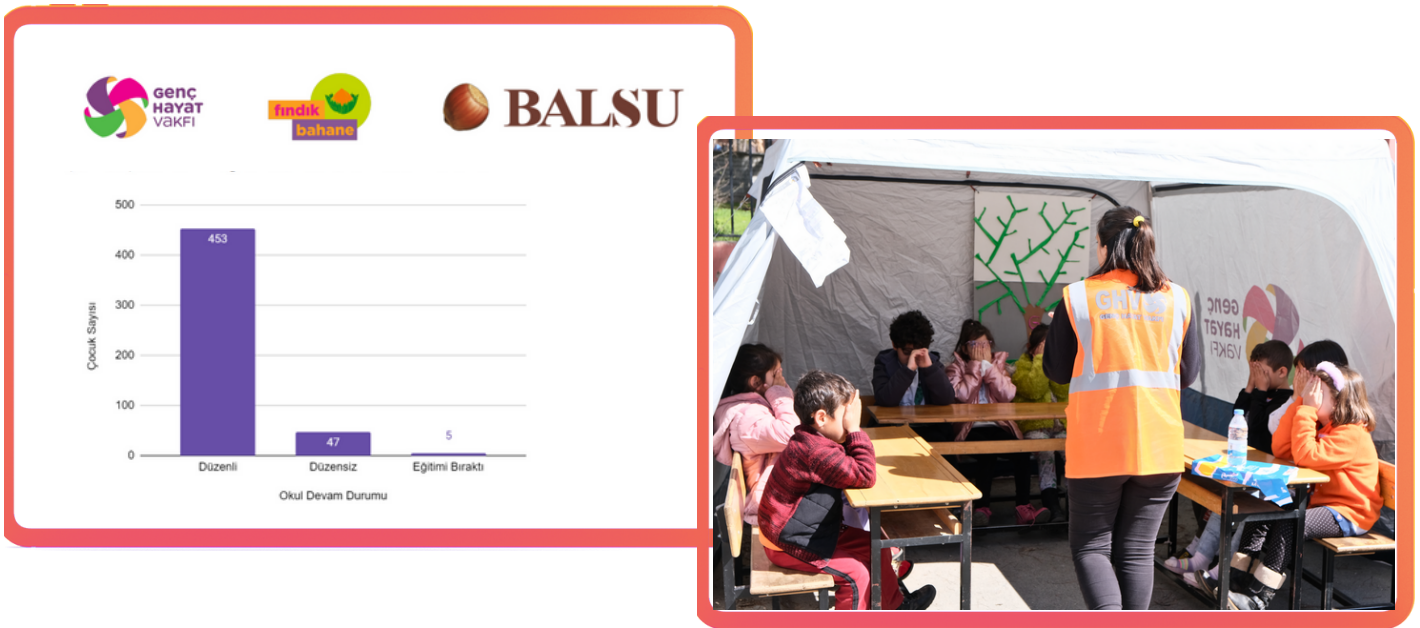
Faaliyetler	Sorumluluk
Mevsimlik gezici tarımda çalışan ailelerin çocuklarının gelişimine katkı sağlayacak düzenli ve sürekli sosyal hizmet faaliyetleri	Sosyal çalışmacılar, sosyal çalışma görevlileri
Çocuklar ve ailelerinin ihtiyaç duydukları kamu hizmetlerine erişimlerinin sağlanması	Çocuk İşçiliği Mücadele Birimleri
Okul aile işbirliğinin sağlanması için veli toplantıları ve ev ziyaretleri düzenlenmesi	Sınıf öğretmeni, rehberlik öğretmeni ve idareciden oluşan komisyon
Okula erişim ve devamı sağlamak için kurulan «Takip Ekiplerinin» ailelerle teması	İdareci, öğretmen ve rehber öğretmenlerden oluşan «Takip Ekipleri»
Ailelerle temas için ev-çadır ziyaretleri dahil olmak üzere alternatif yöntemler oluşturulması	Okul yöneticileri

Deprem Sonrası Orijin Bölgelerinde İşçilerin Takibi

6 Şubat'ta binlerce vatandaşın hayatını kaybetmesine sebep olarak ülkemizi derinden üzen depremler sonrasında, Balsu tedarik zincirinde çalışan mevsimlik gezici işçilerin, çocukların ve tarım iş araçlarının durumlarını öğrenmek için izleme faaliyetleri gerçekleştirildi.

Fındık Bahane Projesi kapsamında, 505 çocuğun deprem sonrası durumlarını takip etmek için görüşmeler yapıldı. Bu görüşmelerde çocukların eğitim durumları, evlerinin depremden etkilenip etkilenmediği, barınma koşulları ve gelecek fındık hasat dönemi için göç bilgileri öğrenildi.

Ayrıca Genç Hayat Vakfı çocukların iyi olma halini desteklemek için eğlenceli, öğretici ve hijyen eğitimleri kapsamında psikososyal destek çalışmalarını devam ettirmektedir.

İzleme sonuçlarına göre;

- Mevsimlik gezici tarım işçisi ailelerin çoğunun Diyarbakır, Şanlıurfa, Şırnak, Mersin ve Mardin illerinde yaşadığı,
- 505 çocuğun ve ailelerinin yarısından fazlasının evlerinin depremden etkilenmediği, diğer yarısının evinin ise az ya da daha fazla derecede hasar aldığı,
- Çoğunluğunun kendi evlerinde kalmaya devam ettiği, diğerlerinin ise akrabalarının yanında kaldığı, çadırda kaldığı ya da farklı bir eve geçtiği,
- Çocukların %1'inin okulu bıraktığı, yaklaşık %10'unun okula düzensiz bir şekilde devam ettiği ve diğerlerinin ise düzenli olarak eğitime devam ettikleri,
- Ailelerin fındık hasat döneminde Sakarya, Düzce, Ordu ve Giresun illerine mevsimlik gezici tarım işçisi olarak gideceği öğrenildi.

Balsu, "Sürdürülebilir Fındık Köyleri" Projesi Kapsamında İzleme Faaliyetlerini Gerçekleştirdi

Şubat ayında başlayan izleme faaliyeti, hasata kadar devam edecek ve 80 çocuk izlenecektir.

Deprem sonrası Şubat ayında gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda, 11 ailenin evinin ağır hasarlı durumda olduğu ve 5 ailenin de hasarlı evlerinde kalmaya devam ettikleri belirlenmiştir. 7 ailenin evlerinin az hasarlı durumda olduğu ve tümünün evlerinde kalmaya devam ettiği, 3 ailenin akrabalarının yanında ya da köy evlerinde kaldığı, 2 ailenin ise çadırda kaldığı ve 1 ailenin de kaldığı belli bir alan bulunmayıp cami/depo gibi boş olan yerlerde kaldıkları bilinmektedir. Ayrıca, görüşme yapılan tüm ebeveynlerden çocukların okul ve sınıf bilgileri alınmıştır.

Mart ayında gerçekleşen deprem sonrası ikinci aramalarda ise, 3 çocuğun deprem korkusu sebebiyle okula gitmek istemedikleri ve devamsızlık yaptıkları belirlenmiştir. Depoda kalan ailenin ve 2 ailenin yeni bir eve taşındığı, 56 çocuğun ise ailelerinin kendi evlerinde kaldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Balsu tedarik zincirinde yer alan mevsimlik gezici tarım işçisi ailelerin, çocukların ve tarım iş araçlarının izlenmesiyle, depremden etkilenen bölgelerde bulunan işçi gruplarının güvenli konaklama alanı ihtiyacının önceliği fark edilmiştir. Konaklama alanlarında yaşanan hasarın yanı sıra okullarda da hasarlar meydana geldiği öğrenilmiştir. Depremden psikososyal anlamda olumsuz etkilenen çocuklar, yaşadıkları korku ve okullarda yaşanan hasar sebebiyle okula gitmek istememektedir. Bununla birlikte, ekonomik yoksunluk içinde olan aile ve çocukların deprem sebebiyle daha dezavantajlı duruma geldikleri söylenebilir.

80 Çocuğun Dağılımı

